

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิเคราะห์

ในบทนี้อธิบายผลการศึกษา การหาพารามิเตอร์ที่เหมาะสมในการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาขั้นตอนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมเดิม และปัญหาที่เกิดขึ้น

4.2 ผลการออกแบบการทดลองเชิงแฟกทอเรียลเพื่อหาพารามิเตอร์ที่เหมาะสม สำหรับกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

4.3 การแก้ไขแม่พิมพ์ฉีดพลาสติก

4.4 สรุปผลการหาพารามิเตอร์ที่เหมาะสมของกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

4.1 ผลการศึกษาขั้นตอนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมเดิม และปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการเก็บข้อมูลระดมความคิดเห็นผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสำรวจข้อมูลการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิตชิ้นส่วนไดนาโมเดิม โดยทำการทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์อยู่ในระดับหัวหน้างาน ทั้งหมด 7 ท่าน ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านกระบวนการผลิต

4.1.2 ผลการสรุปสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษาขั้นตอนการผลิตชิ้นส่วนไดนาโม

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญ

ผลการสัมภาษณ์ข้อมูล เกี่ยวกับสาเหตุทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพของกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม ข้อมูลส่วนนี้เป็นปัจจัยทางด้านกระบวนการผลิต 4 ด้าน (4M) ที่มีผลต่อการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านวัตถุดิบ (Material)
- 2) ปัจจัยด้านวิธีการ (Method)
- 3) ปัจจัยด้านเครื่องจักร (Machine)
- 4) ปัจจัยด้านกำลังคน (Manpower)

สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางด้านการกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหารอยตำหนิของการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

ปัจจัย	สาเหตุ
1) ด้านวัตถุดิบ	1.1 ส่วนประกอบของเม็ดพลาสติก 1.2 แหล่งที่มาของเม็ดพลาสติก 1.3 สภาวะการจัดเก็บเม็ดพลาสติก 1.4 การอบไล่ความชื้นเม็ดพลาสติก 1.5 อุณหภูมิของเม็ดพลาสติก 1.6 เวลาในการเก็บเม็ดพลาสติก
2) ด้านวิธีการ	2.1 ความลึกหรือของอุปกรณ์ในการใช้งาน 2.2 ความบกพร่องในการออกแบบ 2.3 ลำดับขั้นตอนในการฉีด 2.4 ระยะเวลาในการทำงาน
3) ด้านเครื่องจักร	3.1 กำลังในการฉีด 3.2 ความเร็วในการฉีด 3.3 ระยะเวลาในการฉีด 3.4 อุณหภูมิในการฉีด 3.5 ระยะเวลาหล่อเย็นแม่พิมพ์ 3.6 อุณหภูมิแม่พิมพ์ 3.8 วิธีการใช้งานเครื่องฉีดพลาสติก 3.9 พัดความสามารถของเครื่องฉีดพลาสติก
4) ด้านกำลังคน	4.1 สมรรถนะในการทำงานของพนักงาน 4.2 วิธีการตรวจสอบชิ้นงาน 4.3 การฝึกอบรม 4.4 ความรู้เกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีในการฉีดพลาสติก

4.1.2 ผลการสรุปสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากขั้นตอนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

เมื่อทราบสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมแล้ว ผู้วิจัยสรุปสาเหตุหลักที่เกิดขึ้นจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญในการผลิตชิ้นส่วนไดนาโมโดยอธิบายได้ตามลำดับดังนี้

1) สาเหตุที่เกิดจากเครื่องมือและเครื่องจักร แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

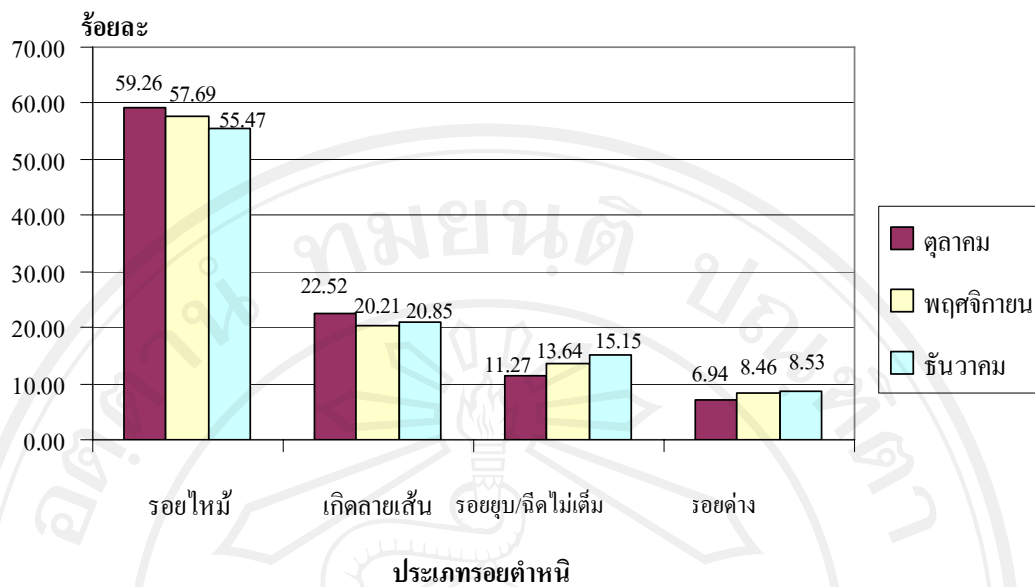
1.1) เครื่องฉีดพลาสติก พารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้องในการปรับเครื่องฉีด ได้แก่ กำลังในการฉีด ความเร็วในการฉีด ระยะเวลาในการฉีด และอุณหภูมิในการฉีด

1.2) แม่พิมพ์สำหรับชิ้นส่วนไดนาโม พารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระยะเวลาในการหล่อเย็นแม่พิมพ์ และอุณหภูมิของแม่พิมพ์

ปัญหาที่สำคัญทำให้เกิดรอยตำหนิบนชิ้นส่วนไดนาโมได้แก่ ชิ้นงานมีรอยไหม้ เกิดลายเส้น รอยยุบและเป็นรอยด่าง ข้อมูลการเกิดรอยตำหนิที่ชิ้นส่วนไดนาโม ในเดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2550 แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดการเกิดรอยตำหนิที่ชิ้นส่วนไดนาโม ข้อมูลเดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2550

เดือน	ปริมาณผลิต(ชิ้น)	ปัญหาที่พบ	จำนวนงานเสีย	คิดเป็นร้อยละ
ตุลาคม	30,000	1. ชิ้นงานมีรอยไหม้	2,434	59.26
		2. ชิ้นงานเกิดลายเส้น	925	22.52
		3. ชิ้นงานรอยยุบ/ฉีดไม่เต็ม	463	11.27
		4. ชิ้นงานรอยด่าง	285	6.94
		รวม	4,107 (13.69%)	100.00
พฤศจิกายน	30,000	1. ชิ้นงานมีรอยไหม้	2,381	57.69
		2. ชิ้นงานเกิดลายเส้น	834	20.21
		3. ชิ้นงานรอยยุบ/ฉีดไม่เต็ม	563	13.64
		4. ชิ้นงานรอยด่าง	349	8.46
		รวม	4,127 (13.76%)	100.00
ธันวาคม	25,000	1. ชิ้นงานมีรอยไหม้	2,134	55.47
		2. ชิ้นงานเกิดลายเส้น	802	20.85
		3. ชิ้นงานรอยยุบ/ฉีดไม่เต็ม	583	15.15
		4. ชิ้นงานรอยด่าง	328	8.53
		รวม	3,847 (15.39%)	100.00

รูป 4.1 การเกิดรอยตำหนิที่ชิ้นส่วนไดนาโม เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2550

2) สาเหตุเกิดจากเม็ดพลาสติกที่ใช้ฉีดชิ้นส่วนไดนาโม พบว่ามีสองสาเหตุทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของชิ้นส่วนไดนาโมคือ

2.1) คุณภาพของเม็ดพลาสติก ในการผลิตชิ้นส่วนไดนาโมใช้เม็ดพลาสติกชนิด โพลีเอไมด์ (Polyamide: PA) มาจากแหล่งผลิต 2 แห่งได้แก่ 1) นำเข้าจากประเทศสิงคโปร์ และ 2) นำเข้าจากประเทศเยอรมนี แต่เนื่องจากระยะเวลาขนส่งใช้เวลานานและต้นทุนสูง บริษัทจึงเปลี่ยนมาใช้เม็ดพลาสติกจากผู้ขายภายในประเทศไทย ซึ่งคุณภาพของเม็ดพลาสติกจากแต่ละแห่งมีความต่างกันอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการฉีดพลาสติก

2.2) ปัญหาการเตรียมเม็ดพลาสติกก่อนการฉีดพลาสติก เพื่อป้องกันการหดตัวขณะใช้งานทำให้คุณภาพเม็ดพลาสติกไม่ดีจึงนำไปอบเพื่อไล่ความชื้น ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส นาน 4 ชั่วโมง อุณหภูมิเม็ดพลาสติกหลังการอบจะอยู่ในช่วงระหว่าง 70 ถึง 80 องศาเซลเซียส จากนั้นนำเม็ดพลาสติกเข้าเครื่องฉีดในทันที

พิจารณาจากสาเหตุในหัวข้อนี้ ทางโรงงานได้หามาตรการควบคุมคุณภาพของเม็ดพลาสติกที่นำมาฉีดในด้านคุณภาพและการเตรียมเม็ดพลาสติกก่อนการฉีดพลาสติก ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดปัจจัยดังกล่าวออกไปจากปัญหาที่ทำการศึกษา

3) สาเหตุจากขั้นตอนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

3.1) สาเหตุจาก ลำดับขั้นตอนการฉีดพลาสติก เริ่มต้นจากการติดตั้งแม่พิมพ์ ปรับระยะหุ่นยนต์จับชิ้นงาน จากนั้นทำการปรับพารามิเตอร์ในการฉีด ได้แก่ อุณหภูมิในการฉีด ความเร็วในการฉีด กำลังในการฉีด ระยะเวลาในการฉีด ระยะเวลาในการหล่อเย็น และอุณหภูมิแม่พิมพ์ เมื่อปรับพารามิเตอร์ดังกล่าวแล้ว ทำการทดลองฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม ตรวจสอบชิ้นงาน หากสถานะเหมาะสมดำเนินการฉีดชิ้นงานต่อ หากไม่ใช่ต้องปรับพารามิเตอร์ดังกล่าวใหม่อีกครั้ง วิธีการนี้เสียเวลาในการทำงานนาน เนื่องจากต้องปรับตั้งค่าเพื่อหาพารามิเตอร์ในการฉีดจนกว่าจะเหมาะสม

3.2) ปัญหาการใช้งาน ได้แก่ ความสึกหรอของอุปกรณ์เครื่องมือ และความบกพร่องจากการออกแบบ ในส่วนนี้ทางบริษัทเป็นผู้ออกแบบชิ้นงานตัวอย่าง เพื่อให้ลูกค้าพิจารณา หากลูกค้ายอมรับ ดำเนินการส่งแบบชิ้นงานตัวอย่างให้กับบริษัทผลิตแม่พิมพ์ดำเนินการผลิตต่อไป สาเหตุที่ชิ้นงานมีปัญหา เนื่องจากแม่พิมพ์ที่ใช้ฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมจริงมีความคลาดเคลื่อนกับแบบที่โรงงานส่งให้ หรือเกิดความผิดพลาดในการผลิตแม่พิมพ์ สาเหตุดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชิ้นงานในการฉีดขึ้นรูปชิ้นส่วนไดนาโมได้

พิจารณาจากสาเหตุในหัวข้อนี้ พบว่าสาเหตุหลักประการแรก คือ การดำเนินการผลิต ผู้วิจัยพบว่าหากขั้นตอนการปรับพารามิเตอร์ในการฉีดมีสถานะเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้จำนวนชิ้นงานเสียและมีรอยตำหนิตลดลง ส่วนสาเหตุจากการใช้งานนั้นบริษัทอาจต้องหาวิธีพิสูจน์ข้อเท็จจริงว่าปัญหาชิ้นงานเสียและมีรอยตำหนิ เกิดขึ้นจากแม่พิมพ์หลังจากนั้นทำการส่งแม่พิมพ์กลับไปให้ทางบริษัทผู้ผลิตแม่พิมพ์ทำการแก้ไขต่อไป

4) สาเหตุจากพนักงานที่ปฏิบัติงานฉีดพลาสติก แบ่งเป็น 3 ประการ คือ

4.1) วิธีตรวจสอบ โดยพนักงานต้องรอบคอบและมีสมาธิในการทำงานที่ดี เพื่อป้องกันไม่ให้ความผิดพลาดเกิดขึ้นในการผลิต

4.2) พื้นฐานความรู้ของพนักงาน ได้แก่ ความรู้หลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการฉีดขึ้นรูปพลาสติก และความรู้จากการฝึกอบรม

4.3) ความชำนาญของพนักงาน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต และประสิทธิภาพการทำงาน

พิจารณาจากสาเหตุในหัวข้อนี้ พบว่า ปัจจัยทางด้านพนักงานเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม หากมีการกำหนดขั้นตอนการผลิตอย่างเหมาะสมแล้ว แต่พนักงานขาดความรอบคอบ หรือเอาใจใส่ จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของชิ้นงานได้

4.2 ผลการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียลเพื่อหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม สำหรับกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นผลจากการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียล เพื่อหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสมของกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมแบ่งการทดลองออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้คือ

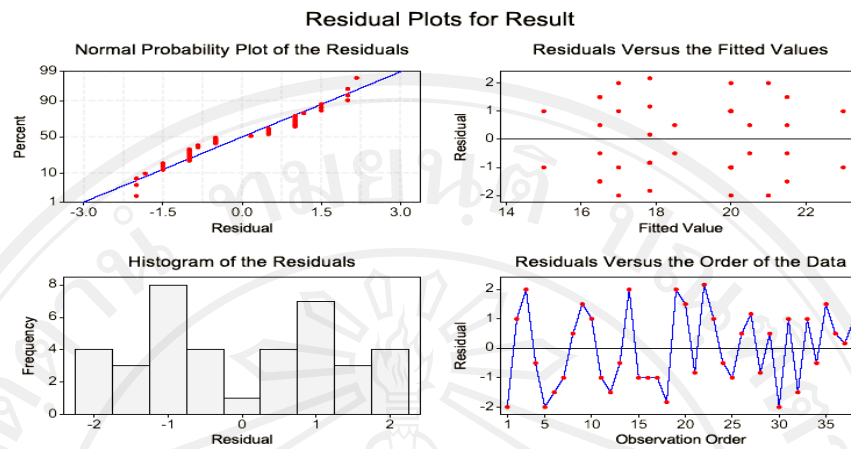
1. ผลการคัดกรองปัจจัย โดยการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียลแบบเศษส่วน
2. ผลการหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม โดยการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียลเต็มจำนวน
3. การทดสอบยืนยันผลของค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม

4.2.1 ผลการคัดกรองปัจจัย โดยการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียลแบบเศษส่วน

การทดลองคัดกรองปัจจัยโดยการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียลแบบเศษส่วนผลการทดลองแสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองการคัดกรองปัจจัยในการศึกษา 2⁶⁻²

ลำดับ มาตรฐาน	ลำดับ การ ทดลอง	ปัจจัยที่ศึกษา						ค่าระดับของปัจจัย						การทดลองครั้งที่ 1		การทดลองครั้งที่ 2	
		P	S	I	C	M	N	P	S	I	C	M	N	รอย ตำหนิ (y)	ค่า แปลง (y _p)	รอย ตำหนิ (y)	ค่า แปลง (y _p)
1, 20	5, 9	-1	-1	1	-1	1	1	600	75	8	5	260	60	15	4.373	19	4.859
2, 21	30, 37	1	-1	1	1	-1	-1	750	75	8	10	220	30	21	5.083	19	4.859
3, 22	21, 36	0	0	0	0	0	0	675	97.5	5.5	7.5	240	45	18	4.743	17	4.623
4, 23	22, 18	1	-1	1	-1	-1	1	750	75	8	5	220	60	20	4.972	21	5.083
5, 24	17, 15	-1	-1	-1	-1	-1	-1	600	75	3	5	220	30	19	4.859	23	5.296
6, 25	7, 2	-1	1	1	-1	-1	-1	600	120	8	5	220	30	15	4.373	18	4.743
7, 26	4, 3	1	1	-1	-1	-1	1	750	120	3	5	220	60	19	4.859	21	5.083
8, 27	26, 38	1	-1	-1	1	1	1	750	75	3	10	260	60	22	5.190	21	5.083
9, 28	24, 35	1	1	1	-1	1	-1	750	120	8	5	260	30	18	4.743	15	4.373
10, 29	20, 6	0	0	0	0	0	0	675	97.5	5.5	7.5	240	45	17	4.623	16	4.500
11, 30	12, 11	1	1	-1	1	-1	-1	750	120	3	10	220	30	22	5.190	24	5.399
12, 31	25, 13	-1	-1	-1	1	-1	1	600	75	3	10	220	60	20	4.972	23	5.296
13, 32	19, 8	-1	1	-1	-1	1	1	600	120	3	5	260	60	16	4.500	17	4.623
14, 33	27, 28	-1	1	-1	1	1	-1	600	120	3	10	260	30	22	5.190	19	4.859
15, 34	29, 10	-1	-1	1	1	1	-1	600	75	8	10	260	30	16	4.500	18	4.743
16, 35	14, 23	1	-1	-1	-1	1	-1	750	75	3	5	260	30	21	5.083	19	4.859
17, 36	32, 31	1	1	1	1	1	1	750	120	8	10	260	60	14	4.103	16	4.500
18, 37	34, 33	0	0	0	0	0	0	675	97.5	5.5	7.5	240	45	16	4.500	17	4.623
19, 38	1, 16	-1	1	1	1	-1	1	600	120	8	10	220	60	18	4.743	19	4.859

รูปที่ 4.2 กราฟผลการทดลองเมื่อไม่มีการแปลงค่าข้อมูล

ผลการตรวจสอบการกระจายตัวของข้อมูลเมื่อไม่มีการแปลงค่าพบว่ากราฟความน่าจะเป็นแบบปกติของส่วนตกค้างมีแนวโน้มการกระจายตัวแบบไม่ปกติ (Normal Probability Plot of the Residuals) และรูปแบบการกระจายตัวของข้อมูลจากกราฟฮิสโตแกรมไม่ได้มีแนวโน้มที่เข้าใกล้ศูนย์ (Histogram of the Residuals)

ตาราง 4.4 ผลการประมาณผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วมเมื่อไม่แปลงค่าข้อมูล

Term	Effect	Coef	SE Coef	t	p
Constant		18.842	0.2885	65.31	0.000
P	1.063	0.531	0.3144	1.69	0.105
S	-1.562	-0.781	0.3144	-2.48	0.021
I	-2.812	-1.406	0.3144	-4.47	0.000
C	1.063	0.531	0.3144	1.69	0.105
M	-2.188	-1.094	0.3144	-3.48	0.002
N	-0.437	-0.219	0.3144	-0.70	0.494
P*S	-0.313	-0.156	0.3144	-0.50	0.624
P*I	-0.313	-0.156	0.3144	-0.50	0.624
P*C	-0.437	-0.219	0.3144	-0.70	0.494
P*M	-0.438	-0.219	0.3144	-0.70	0.494
P*N	-0.188	-0.094	0.3144	-0.30	0.768
S*C	0.688	0.344	0.3144	1.09	0.286
S*N	-1.063	-0.531	0.3144	-1.69	0.105
P*S*C	-0.562	-0.281	0.3144	-0.89	0.381
P*I*C	-0.563	-0.281	0.3144	-0.89	0.381

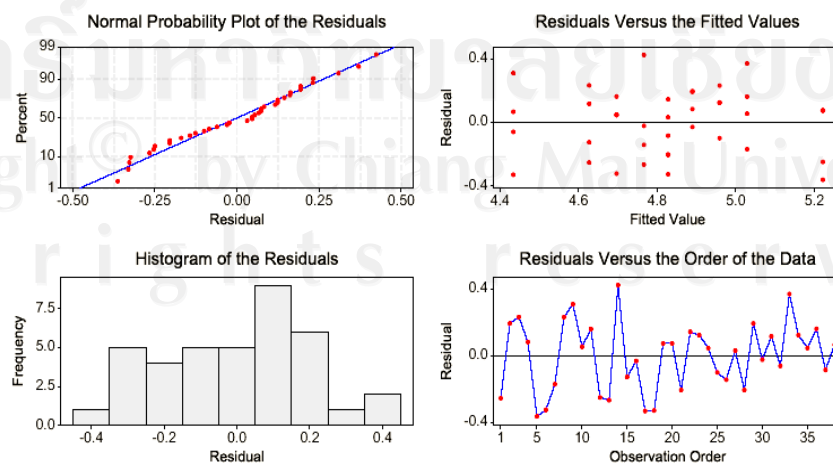
ตาราง 4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อไม่แปลงค่าข้อมูล

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ผลจากปัจจัยหลัก	6	140.687	23.448	7.41	0.000
ผลจากอันตรกิริยาร่วม 2 ปัจจัย	7	17.719	2.531	0.80	0.596
ผลจากอันตรกิริยาร่วม 3 ปัจจัย	2	5.052	2.531	0.80	0.462
ค่าผิดพลาดของส่วนตกค้าง (Residual Error)	22	69.584	3.163		
เส้นความโค้ง (Curvature)	1	7.251	7.251	2.44	0.133
Pure Error	21	62.333	2.968		
ผลรวม	37	233.050			

งานวิจัยของ Bisgard and Fuller (1992) กล่าวว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงแฟกทอเรียล กับจำนวนรอยตำหนิหรือของเสียที่เป็นผลตอบ ประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตวัดจากจำนวน รอยตำหนิหรือจำนวนของเสีย การลดจำนวนรอยตำหนิของเสียเป็นสิ่งสำคัญในการปรับปรุง คุณภาพของกระบวนการ หากผลตอบของข้อมูลคือการนับจำนวนรอยตำหนิ การวัดรอยขีดข่วน บริเวณผิวชิ้นงานแต่ละชิ้นจำนวนที่นับได้ถูกเรียกว่าจำนวนรอยตำหนิ ค่า รอยตำหนิที่นับได้อาจมี ค่าตั้งแต่ 0,1,2,... การแปลงค่าข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์ผลช่วยให้ผลการทดลองเกิดความแม่นยำ มากขึ้น การนับจำนวนรอยตำหนิที่เกิดขึ้นนำค่าที่ได้แปลงค่าข้อมูลรอยตำหนิด้วยวิธีของ Freeman and Tukey โดยใช้สมการที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังรูปที่ 4.3 และตารางการทดลองที่ 4.4

$$y_t = \frac{(\sqrt{y} + \sqrt{y+1})}{2} ; \text{เมื่อ } y_t = \text{ค่าแปลงรอยตำหนิ} \quad (4.1)$$

Residual Plots for Tran

รูปที่ 4.3 กราฟผลการทดลองเมื่อมีการแปลงค่าข้อมูล

ตารางที่ 4.6 ผลการประมาณผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วมเมื่อแปลงค่าข้อมูล

Term	Effect	Coef	SE Coef	t	p
Constant		4.8277	0.03402	141.89	0.000
P	0.1119	0.0559	0.03708	1.51	0.146
S	-0.1929	-0.0964	0.03708	-2.60	0.016
I	-0.3322	-0.1661	0.03708	-4.48	0.000
C	0.1108	0.0554	0.03708	1.49	0.150
M	-0.2628	-0.1314	0.03708	-3.54	0.002
N	-0.0586	-0.0293	0.03708	-0.79	0.438
P*S	-0.0524	-0.0262	0.03708	-0.71	0.487
P*I	-0.0465	-0.0233	0.03708	-0.63	0.537
P*C	-0.0668	-0.0334	0.03708	-0.90	0.378
P*M	-0.0615	-0.0308	0.03708	-0.83	0.416
P*N	-0.0309	-0.0154	0.03708	-0.42	0.681
S*C	0.0680	0.0340	0.03708	0.92	0.369
S*N	-0.1089	-0.0634	0.03708	-1.61	0.137
P*S*C	-0.0785	-0.0392	0.03708	-0.06	0.301
P*I*C	-0.0736	-0.0368	0.03708	-0.99	0.332

ผลการทดลองเมื่อแปลงค่าข้อมูลรอยดำห็นพบว่ากราฟความน่าจะเป็นแบบปกติของส่วนตกค้างมีแนวโน้มการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Probability Plot of the Residuals) และรูปแบบการกระจายตัวของข้อมูลกราฟฮิสโตแกรมมีแนวโน้มที่เข้าใกล้ศูนย์ (Histogram of the Residuals) แสดงว่าข้อมูลมีความเหมาะสมนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลการทดลองได้

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อแปลงค่าข้อมูล

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ผลจากปัจจัยหลัก	6	1.95877	0.32646	7.42	0.000
ผลจากอันตรกิริยาร่วม 2 ปัจจัย	7	0.27854	0.03979	0.90	0.521
ผลจากอันตรกิริยาร่วม 3 ปัจจัย	2	0.09266	0.04633	1.05	0.366
ค่าผิดพลาดของส่วนตกค้าง (Residual Error)	22	0.96776	0.04399		
เส้นความโค้ง (Curvature)	1	0.08270	0.08270	1.96	0.176
Pure Error	21	0.88506	0.04215		
ผลรวม	37	3.29774			

นำข้อมูลการแปลงค่ารอยตำหนิมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ในแต่ละเทอมของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการฉีดพลาสติกขึ้นส่วนไดนาโม ในการวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากการประมาณผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วม (Estimate Factor Effects) ทำให้ทราบเบื้องต้นว่าปัจจัยและอันตรกิริยาใดมีความสำคัญ โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการทดลองที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สรุปได้ว่าปัจจัยหลักได้แก่ 1) ความเร็วในการฉีด (S), 2) ระยะเวลาการฉีด (I) และ 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ (M) มีผลต่อจำนวนรอยตำหนิของขึ้นส่วนไดนาโมอย่างมีนัยสำคัญ

4.2.2 ผลการหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม โดยการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียล

การวิเคราะห์ผลการทดสอบทราบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนรอยตำหนิขึ้นส่วนไดนาโมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด 3 ปัจจัย คือ 1) ความเร็วในการฉีด 2) ระยะเวลาการฉีด 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ ในการหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสมทดสอบโดยการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียลแบบเต็มจำนวน 2^3 การทดลอง ทำการทดลองซ้ำ 2 ครั้งและวิเคราะห์ค่ากลาง (Center Point) จำนวน 2 จุด ทดลองทั้งหมด 18 การทดลอง รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การทดลองหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม

ลำดับ มาตรฐาน	ลำดับ การ ทดลอง	ปัจจัยที่ศึกษา						ค่าระดับของปัจจัย						การทดลองครั้งที่ 1		การทดลองครั้งที่ 2	
		S	I	M	P	C	N	S	I	M	P	C	N	รอย ตำหนิ (y)	ค่า แปลง (y _r)	รอย ตำหนิ (y)	ค่า แปลง (y _r)
1, 10	8, 12	1	1	-1	-1	-1	-1	120	8	30	600	5	220	12	3.964	14	4.242
2, 11	2, 10	-1	1	-1	-1	-1	-1	75	3	30	600	5	220	17	4.623	16	4.500
3, 12	3, 18	0	0	0	0	0	0	97.5	5.5	45	675	7.5	240	16	4.500	14	3.964
4, 13	17, 19	-1	1	1	-1	-1	-1	75	8	60	600	5	220	13	4.106	14	3.964
5, 14	1, 11	-1	-1	-1	-1	-1	-1	75	3	30	600	5	220	20	4.972	17	4.623
6, 15	9, 14	1	-1	-1	-1	-1	-1	120	3	30	600	5	220	12	3.964	12	3.964
7, 16	4, 7	-1	-1	1	-1	-1	-1	75	3	60	600	5	220	17	4.972	16	4.500
8, 17	16, 15	1	-1	1	-1	-1	-1	120	3	60	600	5	220	12	3.964	11	3.817
9, 18	5, 6	1	1	1	-1	-1	-1	120	8	60	600	5	220	9	3.500	10	3.662

นำข้อมูลค่าแปลงรอยตำหนิมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติและหาค่าที่เหมาะสมของแต่ละปัจจัยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ในแต่ละเทอมของปัจจัยที่มีผลต่อการฉีดพลาสติกขึ้นส่วนไดนาโม การวิเคราะห์ข้อมูลปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) การประมาณผลกระทบปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วม(Estimate Factor Effects)
- 2) สร้างแบบจำลองเริ่มต้น (Form Initial Model)
- 3) วิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูล
- 4) การแก้ไขแบบจำลอง (Refine Model)
- 5) วิเคราะห์ส่วนตกค้าง (Residuals Analysis)

1) การประมาณผลกระทบจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วม(Estimate Factor Effects)

การประมาณผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วม ทำให้ทราบเบื้องต้นว่าปัจจัยและอันตรกิริยาใดมีความสำคัญ ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังตารางที่ 4.9 โดยการทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

ตารางที่ 4.9 การประมาณผลกระทบจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วม

Term	Effect	Coef	SE Coef	t	p
Constant		4.1682	0.03784	110.16	0.000
S	-0.7070	-0.3535	0.04123	-8.57	0.000
I	-0.2985	-0.1492	0.04123	-3.62	0.004
M	-0.3135	-0.1568	0.04123	-3.80	0.003
S*I	0.0127	0.0064	0.04123	0.15	0.880
S*M	-0.0293	-0.0146	0.04123	-0.35	0.730
I*M	-0.0144	-0.0072	0.04123	-0.17	0.898
S*I*M	-0.0795	-0.0398	0.04123	-0.96	0.356

พิจารณาตารางการแจกแจงแบบ t ของการทดลอง 8 การทดลอง ($m = 2^3$) และค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการทดลองที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ $t_{m(n-1), \alpha/2} = t_{8, 0.05} = 1.860$ เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมบูรณ์ t ของ E_S , E_I , E_M มีค่ามากกว่า 1.860 ดังนั้นปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่า $\mu_{effect} = 0$ หรือกล่าวได้ว่า μ_{effect} ของผลกระทบของปัจจัยข้างต้นมีค่าไม่เท่ากับ 0

สรุปว่าปัจจัยหลักได้แก่ 1) ความเร็วในการฉีด (S), 2) ระยะเวลาการฉีด (I) และ 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ (M) มีค่า p เท่ากับ 0.000, 0.004 และ 0.003 ตามลำดับ มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อการเกิดรอยตำหนิในกระบวนการฉีดพลาสติกขึ้นส่วนใดนาโมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเทอมของอันตรกิริยาร่วมไม่มีผลกระทบต่อการเกิดรอยตำหนิในการฉีดพลาสติกขึ้นส่วนใดนาโมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) สร้างแบบจำลองเริ่มต้น (Form Initial Model)

แบบจำลองเบื้องต้นประกอบด้วยปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วมทุกปัจจัย โดยค่าสัมประสิทธิ์ในแต่ละเทอมของปัจจัย หาได้จากค่าผลกระทบของแต่ละปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วมหารด้วยสอง สร้างแบบจำลองเต็มรูปแบบได้ดังสมการที่ 4.2

จากสมการ $\hat{y}_t$ คือ ค่าแปลงของจำนวนรอยตำหนิของชิ้นส่วนไดนาโม และค่าปัจจัยทั้งสามในสมการแทนด้วย ตัวแปร +1 และ -1

$$\hat{y}_t = 4.1682 - 0.3535*S - 0.1492*I - 0.1568*M + 0.0064*S*I - 0.0146*S*M - 0.0761*I*M - 0.398*S*I*M \quad (4.2)$$

3) วิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูล

การทดสอบทางด้านสถิติใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลเพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของผลหลักและอันตรกิริยาร่วม พิจารณาจากความน่าจะเป็นของค่า F ถ้าสมมติฐานไร้นัยสำคัญเป็นจริง (P-Value) รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การทดสอบหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ผลจากปัจจัยหลัก	3	2.74893	0.91631	33.69	0.000
ผลจากอันตรกิริยาร่วม 2 ปัจจัย	3	0.09679	0.03226	1.19	0.360
ผลจากอันตรกิริยาร่วม 3 ปัจจัย	1	0.02528	0.02528	0.93	0.356
ค่าผิดพลาดของส่วนตกค้าง (Residual Error)	11	0.29922	0.02720		
เส้นความโค้ง (Lack of fit)	1	0.01856	0.01856	0.66	0.435
Pure Error	10	0.28067	0.02870		
ผลรวม	18	3.17023			

จากตารางที่ 4.10 ค่า p ของผลจากปัจจัยหลักมีค่าเท่ากับ 0.000 โดยมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ผลจากปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัยคือ 1) ความเร็วในการฉีด (S), 2) ระยะเวลาการฉีด (I) และ 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ (M) มีผลกระทบต่อรอยตำหนิของชิ้นส่วนไดนาโมจักรยานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

4) การแก้ไขแบบจำลอง (Refine Model)

เป็นการดึงตัวแปรที่ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญออกจากแบบจำลองเต็มรูปแบบ (Full Model) การวิเคราะห์ความแปรปรวนเบื้องต้นทราบว่าปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัยคือ 1) ความเร็วในการฉีด (S), 2) ระยะเวลาการฉีด (I) และ 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ (M) มีผลกระทบต่อการเกิดจำนวนรอยตำหนิชิ้นส่วนไดนาโมอย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การประมาณผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยหลักและอันตรกิริยาร่วม

Term	Effect	Coef	SE Coef
Constant		4.1682	0.03784
S	-0.7070	-0.3535	0.04123
I	-0.2985	-0.1429	0.04123
M	-0.3135	-0.1568	0.04123

จากข้อมูลตารางข้อสรุปข้างต้นแก้ไขแบบจำลองใหม่ โดยใช้เพียงปัจจัยหลักที่มีผลต่อจำนวนรอยตำหนิของการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม ซึ่งแบบจำลองใหม่แทนค่าปัจจัยด้วยตัวแปร - 1 และ + 1 แสดงดังสมการที่ 4.3

$$\hat{y}_t = 4.1682 - 0.3535 * S - 0.1429 * I - 0.1568 * M \quad (4.3)$$

ตารางที่ 4.12 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง

Term	DF	SS	MS	F	p
Model	3	2.7489	0.9163	33.69	0.000
Residual Error	11	0.2992	0.0272		
Lack of fit	1	0.0186	0.0186	0.66	0.435
Pure Error	10	0.2807	0.0287		
Total	18	3.1702			

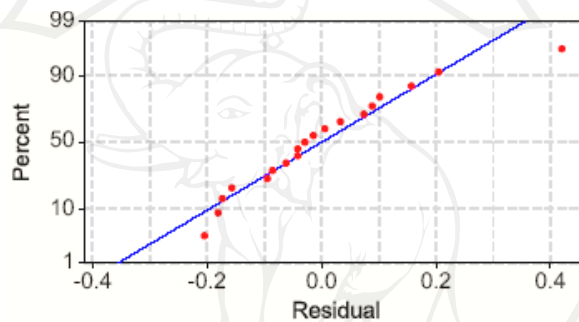
จากตารางที่ 4.12 ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง โดยค่า p มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 และการพิจารณาค่าสัดส่วนความพอเพียงของสมการ (Lack of Fit) พบว่าการทดสอบรูปแบบความสัมพันธ์มีความเหมาะสมกับข้อมูลดังนั้นสรุปว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นเหมาะที่จะทำนายจำนวนรอยตำหนิของกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมและประสิทธิภาพของแบบจำลองในการทำนายจำนวนรอยตำหนิ คำนวณได้ดังสมการที่ 4.4

$$R^2 = \frac{SS_{Model}}{SS_{Total}} \quad (4.4)$$

$$R^2 = \frac{2.7489}{3.1702} = 0.8671 \text{ หรือเท่ากับร้อยละ } 86.71$$

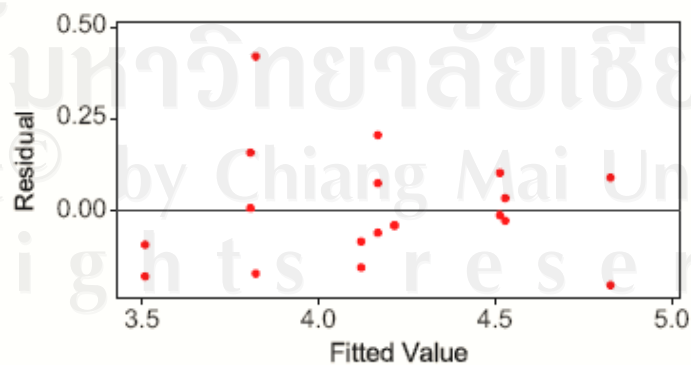
5) วิเคราะห์ส่วนตกค้าง (Residuals Analysis)

การตรวจสอบการกระจายตัวแบบปกติโดยการนำส่วนตกค้างของข้อมูลมาสร้างกราฟความน่าจะเป็นแบบปกติของส่วนตกค้าง (Normal Probability Plot of the Residuals) ดังรูปที่ 4.4 จากลักษณะของกราฟข้อมูลส่วนตกค้างของจำนวนรอยตำหนิมีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ

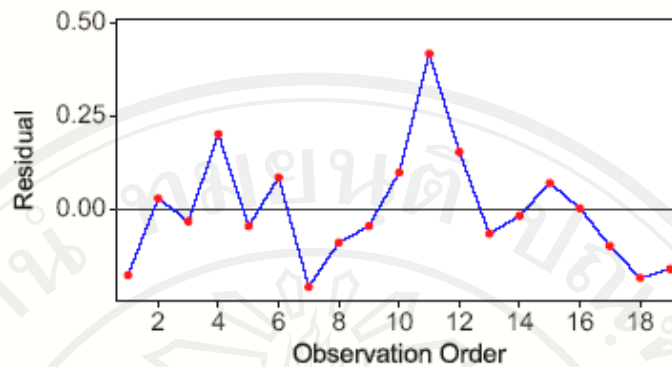

รูป 4.4 กราฟความน่าจะเป็นแบบปกติของส่วนตกค้าง

รูปที่ 4.5 การตรวจสอบความเสถียรของความแปรปรวน โดยใช้แผนภูมิการกระจายค่าความคลาดเคลื่อนในแต่ละระดับของปัจจัยพบว่า การกระจายตัวของส่วนตกค้างมีลักษณะการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอทั้งทางบวกและทางลบ

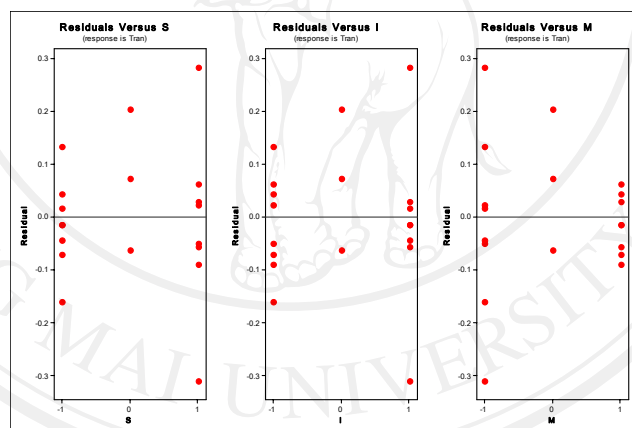

รูป 4.5 กราฟระหว่างส่วนตกค้างกับค่าทำนาย

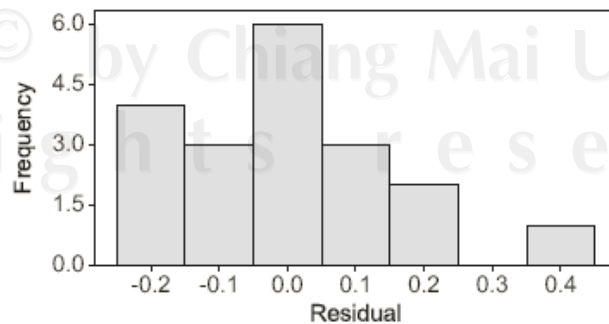
รูป 4.6 กราฟระหว่างส่วนตกค้างกับลำดับการทดลอง

รูปที่ 4.6 การตรวจสอบความเป็นอิสระโดยกราฟระหว่างส่วนตกค้างกับลำดับการทดลอง (Plots of Residuals Versus the Observation Order of the Data) พบว่าส่วนตกค้างมีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอแสดงว่าข้อมูลเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับลำดับการทดลอง

รูป 4.7 กราฟการแจกแจงแบบปกติของส่วนตกค้างกับจำนวนรอบดำหนิ

รูปที่ 4.7 แสดงส่วนตกค้างกับปัจจัยในการทดลองพบว่ากราฟมีรูปแบบการกระจายตัวแบบปกติ แสดงว่าตัวแปรทั้งสามตัวแปรไม่มีความแตกต่างในความแปรปรวน

รูป 4.8 แสดงรูปแบบการกระจายของข้อมูล

รูปที่ 4.8 ลักษณะการกระจายตัวของข้อมูลจากกราฟฮิสโตแกรมมีแนวโน้มที่เข้าใกล้ศูนย์ (Histogram of the Residuals)

สรุปว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสอดคล้องเหมาะที่ใช้ในการทำนายจำนวนรอยตำหนิของชิ้นส่วนไดนาโมและสมมติฐาน ได้แก่ 1) ความเร็วในการฉีด(S) 2) ระยะเวลาการฉีด (I) และ 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ (M) มีผลกระทบต่อรอยตำหนิของชิ้นส่วนไดนาโมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 มีความถูกต้อง

4.2.3 การทดสอบยืนยันผลของค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสม

ผู้วิจัยทำการทดสอบเพื่อยืนยันผลของการทดลอง โดยปัจจัยที่ไม่มีผลต่อรอยตำหนิ ได้แก่ 1) กำลังในการฉีด 2) ระยะเวลาหล่อเย็น 3) อุณหภูมิในการฉีด ถูกกำหนดค่าพารามิเตอร์ให้อยู่ในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดรอยตำหนิ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความเร็วในการฉีด, 2) ระยะเวลาในการฉีด และ 3) อุณหภูมิแม่พิมพ์ถูก กำหนดค่าพารามิเตอร์ให้อยู่ในระดับสูง รายละเอียดการทดลองดังตาราง การทดลองที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงระดับค่าพารามิเตอร์ที่มีความเหมาะสมสำหรับการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

พารามิเตอร์	ระดับต่ำ (-)	ระดับสูง (+)	สัญลักษณ์
1. ความเร็วในการฉีด (mm/sec)	-	120	S
2. ระยะเวลาการฉีด (วินาที)	-	8	I
3. อุณหภูมิแม่พิมพ์ ($^{\circ}\text{C}$)	-	60	M
4. ระยะเวลาหล่อเย็น (วินาที)	5	-	C
5. อุณหภูมิในการฉีด ($^{\circ}\text{C}$)	220	-	N
6. กำลังในการฉีด(Kg/cm^2)	600	-	P

ผลการทดลองในตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยจำนวนรอยตำหนิที่เกิดขึ้นต่อชิ้นส่วนไดนาโม (1 ชิ้นงาน) เท่ากับ 9.83 รอยตำหนิ จำนวนนี้เป็นรอยตำหนิแบบรอยค่างที่ชิ้นงาน (d1) จำนวนร้อยละ 20 การเกิดลายเส้น (d2) จำนวนร้อยละ 30 การเกิดรอยไหม้ที่ชิ้นงาน (d3) จำนวนร้อยละ 40 และการเกิดรอยยุบหรือฉีดไม่เต็ม (d4) จำนวนร้อยละ 10

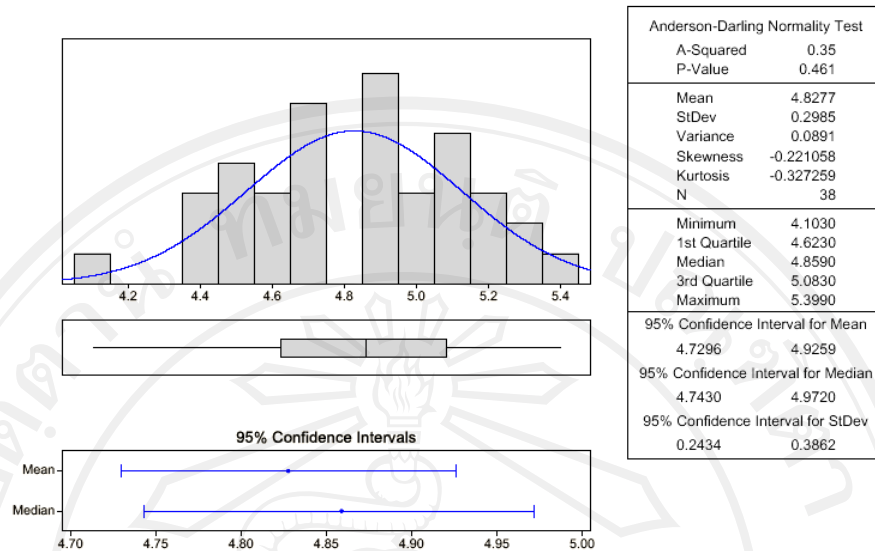
ตารางที่ 4.14 จำนวนรอยตำหนิในการทดสอบยืนยันผล

ลำดับทดลอง	แม่พิมพ์																ผลรวมรอยตำหนิ				ค่าเฉลี่ย
	โพรง 1				โพรง 2				โพรง 3				โพรง 4				โพรง 1	โพรง 2	โพรง 3	โพรง 4	
	d1	d2	d3	d4	d1	d2	d3	d4	d1	d2	d3	d4	d1	d2	d3	d4					
1	3	3	4	1	2	3	3	1	2	4	4	1	3	3	3	1	11	9	11	9	10.00
2	3	4	4	1	3	3	3	1	2	2	4	0	2	3	3	1	12	10	8	9	9.75
3	3	3	4	0	2	3	4	0	3	4	4	1	3	3	3	0	10	9	12	9	10.00
4	3	2	3	1	4	4	3	1	2	3	3	1	4	3	4	1	9	12	9	12	10.50
5	3	3	4	1	2	2	3	1	2	2	4	1	2	3	4	1	11	8	9	10	9.50
6	3	2	4	1	2	4	4	1	3	3	3	1	3	3	3	1	10	11	10	10	10.25
7	3	2	4	0	3	3	2	1	3	3	4	0	3	4	2	0	9	9	10	9	9.25
8	2	4	3	0	3	3	4	1	2	3	4	0	2	2	3	1	9	11	9	8	9.25
9	2	3	3	0	2	3	4	1	3	3	4	0	2	3	3	1	8	10	10	9	9.25
10	3	3	4	2	3	2	4	1	2	4	3	0	3	3	4	1	12	10	9	11	10.50
ผลรวมค่าเฉลี่ย																				9.83	

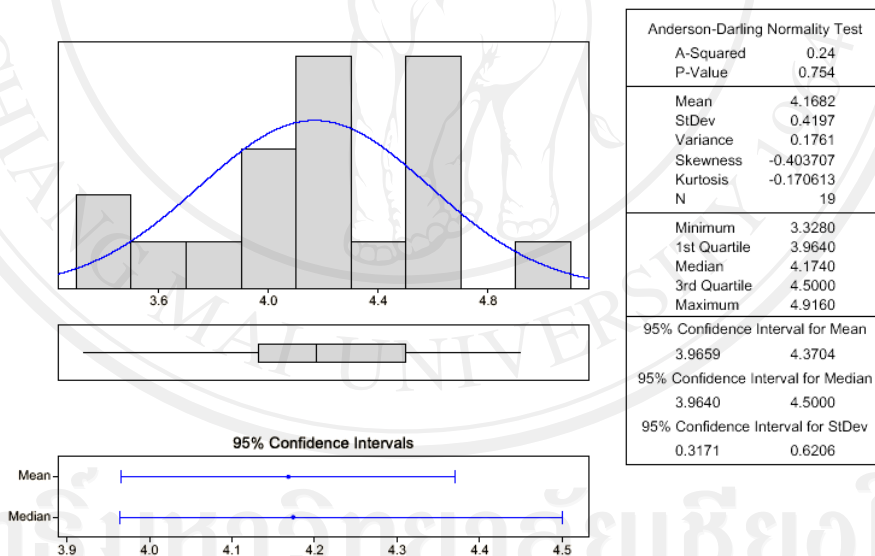
หมายเหตุ d1 = รอยตำหนิประเภทรอยด่าง, d2 = รอยตำหนิประเภทลายเส้น
d3 = รอยตำหนิประเภทรอยไหม้, d4 = รอยตำหนิประเภทรอยยุบ

จากสมการที่ 4.3 แบบจำลองใหม่ของการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมเมื่อแทนค่าปัจจัยด้วยตัวแปร -1 และ +1 ทำให้ได้ค่าแปลงการทำนายจำนวนรอยตำหนิเท่ากับ 3.480 และจำนวนรอยตำหนิทำนายเท่ากับ 9 รอยตำหนิ การเก็บข้อมูลเพื่อประเมินผลการทดลองโดยเปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดรอยตำหนิก่อนการปรับปรุงกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมและหลังการทดสอบยืนยันผลจากรูป 4.9 พบว่าค่าแปลงระยะเวลาการเกิดรอยตำหนิอยู่ในช่วงระหว่าง 4.729-4.925 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในการทดสอบยืนยันผลในรูปที่ 4.10 พบว่าค่าแปลงระยะเวลาการเกิดรอยตำหนิอยู่ในช่วง ระหว่าง 3.965-4.370 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากผลการทดลองยืนยันผลของพารามิเตอร์ที่เหมาะสมพบว่าค่าเฉลี่ยของรอยตำหนิเท่ากับ 9.83 สรุปได้ว่าผลการทดลองเปรียบเทียบกับค่าทำนายจำนวนรอยตำหนิจากสมการแบบจำลองใหม่ของการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมมีความถูกต้องสามารถนำไปใช้ทำนายจำนวนรอยตำหนิในการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมได้

รูป 4.9 กราฟแสดงระยะการเกิดรอยตำหนีก่อนการปรับปรุงกระบวนการฉีดพลาสติก

รูป 4.10 กราฟแสดงระยะการเกิดรอยตำหนิจากการทดสอบชิ้นงาน

4.3 การแก้ไขแม่พิมพ์ฉีดพลาสติก

เมื่อปรับค่าพารามิเตอร์ให้เหมาะสมกับการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมสามารถแก้ไข ปัญหาชิ้นส่วนไดนาโมเกิดรอยตำหนิลดลง แต่จากการวิเคราะห์หาสาเหตุสำคัญอีกประการที่มีผล ทำให้เกิดรอยตำหนิขึ้นบนชิ้นส่วนไดนาโม คือ ความบกพร่องของแม่พิมพ์ โดยผู้วิจัยได้เสนอ สาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารทราบและอนุมัติให้ปรับแก้ไขแม่พิมพ์ใหม่ (ในเดือนพฤษภาคม)

เสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขแม่พิมพ์จำนวน 35,000 บาท สาเหตุเกิดจากปัญหาของการออกแบบช่องระบายแก๊สภายในแม่พิมพ์ไม่เหมาะสม เมื่อมีการใช้งานต่อเนื่องมีเศษพลาสติกชิ้นเล็กเกิดการอุดตันบริเวณใกล้เคียงกับช่องระบายแก๊ส การแก้ไขโดยการเพิ่มจำนวนช่องระบายแก๊สและปรับขนาดของช่องให้ใหญ่ขึ้น ส่งผลให้ปัญหารอยดำหนึ่ที่เกิดจากรอยไหม้และเป็นรอยดำมีจำนวนลดลง และแม่พิมพ์ใช้งานได้นานขึ้นโดยไม่ต้องทำความสะอาดบ่อยครั้ง การแก้ไขการสวมประกบแม่พิมพ์ให้มีขนาดพอดีส่งผลให้ปัญหารอยดำหนึ่หลายเส้นและรอยดำลดลงเนื่องจากขณะพลาสติกเหลวถูกฉีดเข้าสู่ภายในพิมพ์การระบายอากาศที่อยู่ภายในแม่พิมพ์จะถูกบังคับให้ระบายออกสู่ภายนอกโดยช่องระบายอากาศแต่เมื่อการสวมประกบแม่พิมพ์ไม่พอดีทำให้ทิศทางการระบายอากาศออกสู่ภายนอกพิมพ์เกิดการไหลย้อนเป็นสาเหตุให้ชิ้นงานเกิดรอยดำและลายเส้น

ตารางที่ 4.15 รายละเอียดการแก้ไขแม่พิมพ์

ลำดับ	รูปภาพ	ข้อบกพร่อง	การแก้ไข
1		ช่องระบายแก๊สภายในแม่พิมพ์มีขนาดเล็กทำให้ขณะฉีดพลาสติกการระบายแก๊สออกจากแม่พิมพ์ไม่ดี เป็นสาเหตุให้ชิ้นงานเกิดรอยไหม้	ขยายและปรับช่องระบายแก๊สให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มจำนวนช่องระบายอากาศ
2		การสวมประกบแม่พิมพ์เกิดช่องว่างทำให้การระบายแก๊สเกิดการไหลย้อน เป็นสาเหตุให้เกิดรอยดำบริเวณผิวชิ้นงาน	แก้ไขชุดสวมประกบให้มีขนาดพอดี ตกแต่งผิวสัมผัสของแม่พิมพ์ให้เรียบ

เมื่อแก้ไขแม่พิมพ์เรียบร้อยแล้ว ทดลองฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมโดยปรับค่าพารามิเตอร์ตามการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียล ดำเนินการทดลองฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมจำนวน 10 ครั้ง จะได้ชิ้นส่วนไดนาโมทั้งหมด 40 ชิ้น ผลการตรวจนับรอยดำหนึ่จากการทดสอบยืนยันผล ตามตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 จำนวนรอยตำหนิในการทดสอบเมื่อมีการปรับแก้ไขแม่พิมพ์

ลำดับทดลอง	แม่พิมพ์																ผลรวมรอยตำหนิ				ค่าเฉลี่ย
	โพรง 1				โพรง 2				โพรง 3				โพรง 4				โพรง 1	โพรง 2	โพรง 3	โพรง 4	
d1	d2	d3	d4	d1	d2	d3	d4	d1	d2	d3	d4	d1	d2	d3	d4						
1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0	2	2	3	3	2.50
2	1	2	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	3	3	1	2	2.25
3	0	1	0	0	1	2	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	3	3	1	2.00
4	0	2	1	0	0	2	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0	3	2	2	2	2.25
5	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	2	3	2	2	2.25
6	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	2	2	3	3	2.50
7	1	2	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	2	0	0	3	3	2	3	2.75
8	0	1	0	0	1	2	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	3	2	1	1.75
9	0	2	1	0	0	2	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3	2	1	2	2.00
10	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	2	3	2	3	2.50
ผลรวมค่าเฉลี่ย																				2.28	

หมายเหตุ d1 = รอยตำหนิประเภทรอยด่าง, d2 = รอยตำหนิประเภทลายเส้น
d3 = รอยตำหนิประเภทรอยไหม้, d4 = รอยตำหนิประเภทรอยขุบ

4.4 สรุปผลการหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสมของกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโม

จากข้อมูลการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมมีจำนวนรอยตำหนิเกิดขึ้นที่ชิ้นส่วนไดนาโมเฉลี่ยประมาณ 30 รอยตำหนิ หลังจากหาค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสมได้โดยใช้เทคนิคการออกแบบการทดลองเชิงแฟคทอเรียล สรุปได้ว่า กระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมที่ใช้เงื่อนไขการทดลองที่กำลังในการฉีด เท่ากับ 600 กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร ความเร็วในการฉีด เท่ากับ 120 มิลลิเมตรต่อวินาที ระยะเวลาในการฉีด 8 วินาที ระยะเวลาหล่อเย็น 5 วินาที อุณหภูมิในการฉีดเท่ากับ 220 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิแม่พิมพ์ เท่ากับ 60 องศาเซลเซียส เกิดจำนวนรอยตำหนิขึ้นที่ชิ้นส่วนไดนาโมจักรยาน เฉลี่ยจำนวน 10 รอยตำหนิ ซึ่งจำนวนรอยตำหนิลดลง คิดเป็นร้อยละ 66.67 จึงนำเงื่อนไขดังกล่าวไปใช้ในการปรับตั้งค่าพารามิเตอร์ในกระบวนการฉีดพลาสติกชิ้นส่วนไดนาโมได้ พิจารณาจากตารางที่ 4.17 จำนวนรอยตำหนิที่เกิดขึ้นในแต่ละโพรงของ

แม่พิมพ์มีจำนวนอัตราการเกิดรอยตำหนิใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่าอัตราการเกิดจำนวนรอยตำหนิไม่ได้ขึ้นกับตำแหน่งของโพรงแม่พิมพ์ฉีดพลาสติก

ตารางที่ 4.17 ตารางวิเคราะห์ผลรอยตำหนิที่เกิดขึ้นแต่โพรงของแม่พิมพ์

Source	DF	SS	MS	F	p
Cavity	3	0.07	0.02	0.01	0.998
Error	146	226.89	1.55		
Total	146	226.96			

S = 1.247   R-Sq = 0.03 %   R-Sq (adj) = 0.00 %

ข้อมูลในตารางที่ 4.18 ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนรอยตำหนิที่เกิดขึ้นของชิ้นส่วนไดนาโม พบว่าจำนวนรอยตำหนิที่เกิดขึ้นหลังการวิจัยมีจำนวนลดลงจาก 30 รอยตำหนิเหลือเพียง 2 รอยตำหนิ หรือลดลงร้อยละ 93.33 และในตารางที่ 4.19 ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนของเสียที่เกิดขึ้นของชิ้นส่วนไดนาโม โดยเก็บข้อมูลก่อนการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบกับผลหลังการวิจัยพบว่าจำนวนชิ้นงานเสียลดลงจากก่อนการวิจัยคือจำนวน 3,160 ชิ้นเหลือจำนวนงานเสียเพียง 486 ชิ้น หรือ ลดลงร้อยละ 84.62

ตารางที่ 4.18 ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนรอยตำหนิที่เกิดขึ้นของชิ้นส่วนไดนาโม

สภาพปัญหา	จำนวนรอยตำหนิ (รอย)		จำนวนรอยตำหนิ	ร้อยละจำนวน
	ก่อนการวิจัย	หลังการวิจัย	ลดลง (รอย)	รอยตำหนิลดลง
1. ชิ้นงานมีรอยไหม้	4	0	4	100.00
2. ชิ้นงานมีลายเส้น	9	1	8	88.89
3. ชิ้นงานมีรอยขูด	4	0	4	100.00
4. ชิ้นงานมีรอยค่าง	13	1	12	92.31
รวม	30	2	28	93.33

หมายเหตุ ข้อมูลหลังการวิจัยเก็บข้อมูลจากการทดสอบเมื่อมีการปรับแก้ไขแม่พิมพ์

ตารางที่ 4.19 ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนของเสียที่เกิดขึ้นของชิ้นส่วนไดนาโม

สภาพปัญหา	จำนวนของเสีย (ชิ้น)		จำนวนของเสีย ลดลง (ชิ้น)	ร้อยละจำนวน ของเสียลดลง
	ก่อนการวิจัย	หลังการวิจัย		
1. ชิ้นงานมีรอยไหม้	1,736	74	1,662	95.74
2.. ชิ้นงานมีลายเส้น	817	196	621	76.01
3. ชิ้นงานมีรอยยุบ	392	89	303	77.30
4. ชิ้นงานมีรอยค่าง	215	127	88	40.93
รวม	3,160	486	2,674	84.62

หมายเหตุ เก็บข้อมูลจากการผลิตจำนวน 25,000 ชิ้น